

Alle tiders Nordsjælland

MUSEUM NORDSJÆLLANDS
ÅRBOG 2019

Ullerøds historie

– fra sagnfortælling til folkeoplysning

AF SUSAN JOHNSEN

Bydelen Ullerød i det vestlige Hillerød har en historie, der tegner et ganske overraskende billede.

Ullerøds historie byder nemlig på et møde med folkeviser og sagn fra jernalderens folkevandringer i Europa, på den tidlige middelalters Biskop Absalon og hans klosterbyggeri i Æbelholt, samt den grundtvigianske højskolestifter Holger Begtrup med talens begavelse, der så store muligheder i både fortidens og fremtidens Ullerød. Holger Begtrup kom til at forme det moderne Ullerød, med sin højskole, sin brugs og sin kirke. Og noget tyder på, han også var inspireret af Ullerøds fortid. Det er denne rejse frem mod det moderne Ullerød, som artiklen vil forsøge at udfolde.

Den danske historiker Peder Hansen Resen (1625-1688) var den første som systematisk indsamlede efterretninger fra alle landets provster, således at ethvert sogn i landet blev repræsenteret. Hans værk *Atlas Danicus* skulle indeholde oplysninger om ethvert steds historie og mindesmærker.

Om Tjæreby Sogn findes denne bemærkning vedrørende Ullerød: *"På Ullerød mark er der et hedsalter og ligeledes en dysse, hvori det fortælles at en kæmpe ved navn Ulf van Jern er begravet."*

I 1887 blev der i Oldsagskommissionen noteret, at: *"Møllebygningen står på en plads, hvor der har*

stået et stort rundt stenkammer, som sløjfedes 1865. Fundanmeldt."

Dr.phil. i folkloristik Inger Margrethe Boberg har også undersøgt Resens efterretning, og hun konkluderede i 1932, at: *"den eneste [Høj] i Ullerød sløjfedes i 1875 (1865) på mtr. nr. 5, hvor Møllen nu knejser; det skulle da være den, hvor Resen siger, at Kæmpen Ulf van Jærn var begravet."*

Ulv van Jærn – og Wlueroth

Ulv van Jærn optræder i to af Danmarks ældste folkeviser. Vi har 539 danske folkeviser, og de ældste kaldes for kæmpeviser. Kæmpeviserne menes at afspejle perioden fra omkring år 450 til år 700. Alt så perioden fra slutningen af germansk jernalder til den begyndende vikingetid. Den ene af folkeviserne lyder således:

"Ulv van Jærn

Det var ungen Ulv van Jærn,

Han rider til Kæmpestævne:

"Min Herre! I laaner mig af eders Mænd!

Jeg vil min Faders Død hævne.»

De legte en Leg, og Legen var alt udaf Vrede.

"Jeg vil laane dig af mine Mænd,

Som stride ville fuld gjærne,

Slige som Vidrik Verlandssøn,

Stærk Didrik udaf Berne."

Theoderik den Stores mausoleum i Ravenna.
Foto: Spartakos.
[Commons.wikimedia.org](https://commons.wikimedia.org).

Kæmpeviserne har siden 500-700-tallet været fortalt fra generation til generation og er formentlig først blevet nedskrevet i sidste del af 1200-tallet.

Grundlæggende er sagn, folkeviser og andet literært materiale om fortiden at regne for mundtlige overleveringer, som er nedskrevet langt senere, end begivenheden fandt sted, og derfor højst usikre i forhold til sandhedsværdi. Alligevel kan det ikke udelukkes, at mange af vores sagn faktisk indeholder en kerne af sandhed. Denne kerne er imidlertid oftest kun mulig at afdække, såfremt der findes en objektiv historisk kilde at sammenligne med, som vel at mærke er helt upåvirket af sagn dannelsen.

Kæmpevisen nr. 10 hedder *Ulv van Jærn* og handler om krigeren Ulv van Jærns kamp for at få hævn over sin far. Han hidkalder sin ven eller konge, Didrek av Bern, til hjælp. Meget tyder på, at Didrek er identisk med den historiske konge over østgoterne i Italien, Theoderik den Store, som levede fra år 454 til 526 e. Kr. Theoderik den Store er i øvrigt selv et eksempel på en sagnfigur, som er nøje gennemprøvet i forskningen ved sammenligning af de hi-

storiske kilder, og fortællinger om ham viser en dokumenterbar historisk kerne.

Theoderik den Store styrede det meste af Vesteuropa via alliancer og familiære bånd fra sit rige i Norditalien fra 490-erne til sin død i 526. Romerriget i vest var for længst gået i opløsning under pres fra de mange germanske folkeslag, der var vandret sydpå, og Romerriget var derfor i realiteten begrænset til det østromerske eller byzantinske rige, som havde sit hovedsæde i Byzans.

Ulv van Jærn optræder også i Kæmpevisen nr. 9: *Didrek og hans kæmper* samt i en nordisk saga med navnet *Saga Didrek av Bern*, som findes fra midten af 1200-tallet. Det er nærliggende at forestille sig, at der i folkemunde kan være sket en forvanskning fra navnet "*Ulv av Bern*" til "*Ulv van Jærn*". Den historiske hovedfigur i *Saga Didrek av Bern* er også her kongen over Østgoterne, Theoderik den Store.

Fortællingen om Theoderik den Store som "*Didrek av Bern*" var i oldtid og middelalder den mest dyrkede sagnfortælling overhovedet, i Norden såvel som i Tyskland. Hans heltestatus var altså stadig intakt i den nordiske og germanske kulturkreds mange århundreder efter den germanske jernalder. Formentlig fordi nogle befolkningsgrupper i Norden og Nordeuropa slægtsmæssigt eller kulturelt identificerede sig med enten Theoderik den Stores gotere eller med de folkeslag, der i perioder har været knyttet sammen med goterne under deres ledelse.

Hvordan det gik til, at Ulv van Jærn – eller Ulv av Bern – som må formodes at have levet engang i germansk jernalder omkring år 500, og som synes at have haft forbindelse til goterkongen Theoderik den Store og sidenhen omtales i folkeviserne – i folkemunde blev knyttet til egnen omkring Ullerød? Her ligger sandt at sige et lille mysterium. Vi kan

*Ullerød Mølle.
Fotograf ukendt.
Lokalarkivet
Alsønderup-Tjæreby.*

*Ullerødgård 1956.
Foto: Sylvest Jensen.
Lokalarkivet
Alsønderup-Tjæreby.*

naturligvis ikke vide om en historisk person af dansk, herulisk eller gotisk afstamning ved navn Ulv van Jærn eller Bern, virkelig blev gravsat i en dysse eller høj på Ullerød mark. Dysser og andre megalitgrave er desuden fra bondestenalderen og altså langt ældre end den germanske jernalder, hvor Ulv måske levede. Ej heller ved vi med sikkerhed, om den omtalte dysse, der var at finde i 1865 på stedet, hvor møllen blev opført, virkelig var den høj, som Resen omtalte i sit værk fra 1677.

Højen blev sløjfet i 1865, da man ville bygge en mølle på den. De eneste efterretninger vi har fra sløjfningen i 1865 er, at graven dengang af Oldsagskommissionen (Nationalmuseet) blev karakteriseret som en megalitgrav.

Stedet omkring Ullerødgård og Ullerødgårds mølle viser tegn på aktivitet i germansk jernalder, og i tiden omkring 1175 hvor Æbelholt Kloster blev anlagt på egnen. De udgravninger det daværende Folkemuseum foretog i 2006 af området ved Ullerødgård syd for Frederiksværksgade, viser aktivitet i bondestenalderen, jernalderen og igen i middelalderen. I Ullerødbyen Nord har Museum Nordsjælland siden fundet yderligere bopladser fra bondestenalderen og jernalderen med huse og affaldslag.

Der er dog stadig mange helt uopklarede spørgsmål. Ifølge en mundtlig overlevering blev en af den germanske jernalders store helte altså begravet i Ullerød. Vi ved, at der i perioden har været aktivitet i området, men ret meget nærmere kommer vi det ikke.

Absalons Ullerød

Vi er på langt sikrere grund i vores formodning om, at Ullerød i den tidlige middelalder, da Klosteret i Æbelholt var i sin spæde start, husede en af landets store skikkelser. Biskop Absalon antages at

have haft en privat gård i Ullerød. Vi har et af hans breve fra ca. 1163 underskrevet i Ullerød med flere vitterlighedsvidner. Flere af medunderskriverne var nordmænd og boede netop da hos Biskop Absalon. Denne havde i flere perioder norske biskopper og deres folk boende, der på grund af modstand mod den senere norske kong Sverre Sigurdsson var flygtet fra Norge. Af *Æbelholt Klosters Brevbog* ved vi, at der omkring året 1178 kun var registreret én gård i Ullerød med tilhørende skov, eng og mark – det kunne således være Absalons.

Udover at være manden bag Æbelholt Klosters opførelse, var Absalon landets biskop, og havde det meste af sin aktive periode et tæt parløb med sin fostbroder Kong Valdemar den Store. Valdemar var opdraget hos Asser Rigs sammen med dennes egne børn Absalon og Esbern.

Absalon var af Hvideslægten. Hans farfar Skjalm Hvide var nemlig fra 1050 til 1113 høvedsmand på Sjælland under kong Erik Ejegod. Ifølge *Lejrekrøniken*, som stammer fra perioden mellem 1000-1200, kaldes Sjælland i denne periode for *Videslev*. Endelsen *“-lev”* betyder noget, man kunne leve af eller ernære sig ved – for eksempel et stykke jord. Det er uvist, om der en sammenhæng mellem navnet *Videslev* og det, at slægten *Hvide* i sin tid har ejet eller forvaltet store dele af Sjælland. Absalon arvede personligt store områder efter sin fader Asser Rig. Blandt disse områder var Tjæreby, Freerslev og Nejede nævnt af Abbed Vilhelm i en *Annoversarienotits* fra 1201. Herunder tilsyneladende også Ullerød.

Ullerød i 1700-tallet

Lang tid efter sagntiden og Absalon udviklede Ullerød sig efterhånden til mere end en enkelt gård og et par huse. I 1300 og 1400-tallet nævnes Ullerød ikke i *Æbelholt Klosters Brevbog* og er nærmest

*Købmandsforretning i Gl.
Ullerød "Humlegården".
1956.*

*Foto: Sylvest Jensen.
Lokalarkivet
Alsønderup-Tjæreby.*

*Aalholmgård Gl. Ullerød
1956.*

*Foto: Sylvest Jensen.
Lokalarkivet
Alsønderup-Tjæreby.*

Sophienborg. Opsætning af medarbejdere og maskiner i haven. 1950-1955. Fotograf ukendt. Lokalkivet Alsønderup-Tjæreby.

usynlig – men langsomt begynder vi at nærme os en tid, hvor kildematerialet er mere fyldigt.

I 1600-tallet fortæller Resen jo, at der i Ullerød er et hedensk alter og en dysse, hvor Ulv van Jærn er begravet, og et kort fra 1786 viser, at her nu var 6 gårde i Ullerød. En af disse var Ullerødgaard beliggende inde i Ullerøds gamle bykerne sammen med Humlegaard (den senere købmandsforretning "Humlegården"), Ålholmgaard, Åsegård, Heslegård og Sophienborg.

I 1799 ejedes Ullerødgård af en herre ved navn Niels Olsen, der samme år solgte Ullerødgård til gårdudflytter Peder Willumsen af Herlev. Willumsen var øjensynligt en ganske velstillet herre, til trods for at hans gård brændte og måtte genopbygges. Han lånte nemlig penge ud til andre, og i 1828 giftede hans søn, Søren Pedersen, sig med en gårdmandsdatter fra Kagerup. Samme søn udnævntes senere til sognefoged for Tjæreby Sogn. Han var den Peder Sørensen, som senere i 1865 byggede Ullerød-

gårds mølle på en gammel megalitgrav, og senere igen købte Sandviggaard i Hillerød øst, den største jordbesiddelse næst efter slottets.

Ullerøds indbyggere iværksatte tidligere end de fleste deres egen landsbyudskiftning og delte tre vange i seks stykker med en halv vang til hver af de seks gårde. Da udskiftningen nogle år senere skulle lovliggøres og føres til protokol ved en regiments-skriver, overtog denne selv den ene af gårdene efter en alderdomssvækket gårdejer. Denne gård kom til at hedde Sophienborg efter regiments-skrivers kone Sophie.

Godsejer Saxtorph var ejer af Sophienborg i 1890, da en grund til Teglværket blev frasolgt og igen i 1895, da en grund på seks tdr. land blev solgt til højskolen.

Heslegård der opkøbtes af Sophienborg og Humlegård blev senere også overtaget af Sophienborg og ligeledes jorden til Åsegård. Ålholmgaard lå, hvor plejehjemmet Ålholmhjemmet ligger i dag og

forblev selvstændig. Tidligere hed gården formodentlig Åholmgård efter den holm, der lå lige ved åen, som dengang snoede sig gennem Ullerød. Den er der stadig, men er nu rørlagt det meste af strækningen. I dag er Sophienborg bygget om til Sophienborgskolen.

Ullerød bliver højskoleby

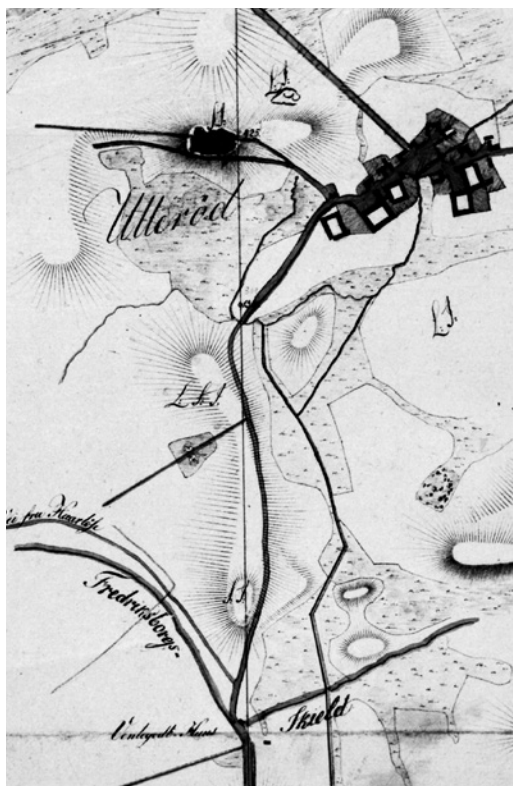
I vores fortælling om Ullerød nærmer vi os den moderne tid, hvor alting summer af liv og nytænkning. Industrialisering, urbanisering, den fri næring og nye tekniske muligheder havde ført til nye former for samliv og arbejdsliv i hele landet. Vores viden om Ullerøds udvikling i denne tid er også langt mere detaljeret end i de tidligere perioder.

Ullerød blev fra oktober 1895 centrum for det omgivende samfunds højskolevækkelse. Teologen Holger Begtrup stiftede nemlig dette år Frederiksborg Højskole og placerede den i Ullerød. I dag hedder den Grundtvigs Højskole, Frederiksborg.

Højskolebevægelsen gik over det ganske land med start i Røddinge i 1844 og resulterede i, at der ved århundredeskiftet var mere end 75 højskoler over hele landet. Grundtvigs idé med højskolen var grundlæggende at oplyse og uddanne den uudannede landbobefolkning om "det at være dansk og menneske i Danmark". Dermed skulle et eventuelt kommende folkestyre ikke hvile på uoplyste mennesker, som nogen reelt frygtede.

Frederiksborg Højskoles første forstander, Holger Begtrup, mente, at den bedste placering for højskolen var i Ullerød. Der var dog mange, som ikke forstod dette valg – men et livslangt venskab mellem Holger Begtrup og historikeren Axel Olrik kan måske kaste lys på Begtrups valg af placering.

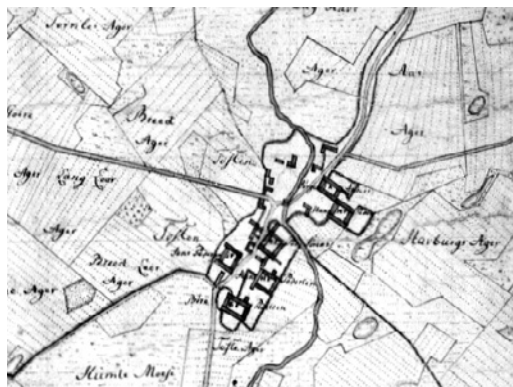
Sammen havde de, som flere af deres ligesindede højskoleledere og universitetsuddannede histo-

Ullerød i 1700-tallet.

rikere, nemlig en glødende interesse for Danmarks oldtid. At Begtrup var særdeles velunderrettet om historikernes syn på Absalons virke og hans forhold til Ullerød, kan man næsten være sikker på.

Sammen med sin ven Olrik blev hans interesse

De seks gårde i Ullerød 1786.

Postkort forestillende Frederiksborg Højskole 1900. Ukendt fotograf. Lokalhistorisk arkiv, Hillerød Bibliotek.

Pøleå går gennem Ullerød. Her ved broen i Gl. Ullerød.

for oldtiden vakt under oldtidsstudier på Københavns Universitet under N.F.S. Grundtvigs søn Svend Grundtvig. Denne arbejdede med en samlet udgivelse af Danmarks folkeviser. Begtrup og Orlis private brevveksling afslører en uophørlig udveksling af faglige ideer og synspunkter omkring blandt andet oldtidens emner. Orlis bror, Hans Olrik, udgav desuden i 1908 et samlet værk i to bind om Absalon, og i 1912 et værk om Abbed Vilhelm af

Æbelholt, hvori blandt andet Absalons tilstedeværelse på en gård i Ullerød bliver slået fast. Samme år som bogen udkom, holdt Hans Olrik et foredrag på Begtrups højskole netop om Abbed Vilhelm og Æbelholt.

Axel Olrik selv deltog desuden aktivt i debatten blandt de lærde om fortællingerne om Skjoldungerne, og om danernes opdukken i det historiske kildemateriale rundt om i Europa i 500-tallet. En bog om dansk heltedigtning blev det også til. Axel Olrik har formentlig været bekendt med Resens oplysninger om Ullerød og Ulv van Jærn.

Svend Grundtvig samlede folkeviserne og udgav *Danske folkeviser i udvalg* i 1882. Han beskæftigede sig også med folkevisen om Ulv van Jærn, som han mente, var goterkongen Theoderik den Stores søstersøn – også nævnt som den tyske sagnhelt Wolffhart von Garten.

Langt senere nyfortolkede Niels Clausen Lukman i sin doktorafhandling fra 1942 Skjoldungefortællingerne. Han tolkede Ulv van Jærn som værende herulerkongen Rodulf, der kæmpede for sin egen og folkets overlevelse ved deres bosættelse ved Donau, og som bad Theoderik den Store om hjælp. Denne Rodulf, mener Lukman, er den samme som figuren Rolf Krake i den danske sagnhistorie. Men igen – vores sagnmateriale om Skjoldungerne bygger på mundtlige overleveringer, og disse skal bid for bid sammenlignes med en objektiv historisk kilde for at kunne fremdrage en eventuel sandfærdig kerne.

Om de sagnfigurer og historiske personer der er knyttet til Ullerød virkelig spillede en rolle for Holger Begtrups beslutning om at placere højskolen der, ved vi ikke. Holger Begtrup nævner det ikke direkte i sin levnedbeskrivelse fra 1929. Kun siger han, at de åbne marker var optimale, og at Morten Pontop-

Optog i gymnastiksalen ved Frederiksborg Højskole. Postkort. Lokalhistorisk arkiv, Hillerød biblioteket.

Elevværelse på Frederiksborg Højskole. 1930. Foto: Jonals Co. Lokalarkivet Alsønderup-Tjæreby.

pidan, under indvielsestalen på højskolen, påtalte, at han, Holger Begtrup, nu kunne gå i Abbed Vilhelms fodspor med den aktuelle placering. Fortællingen om Abbed Vilhelm, Æbelholt Kloster og Absalons aktiviteter i området er altså nærværende i Begtrups opfattelse af det område, han valgte at bygge sin højskole i. Muligvis kendte han også overleveringen om Ulv van Jærn fra Resen.

Holger Begtrup ønskede sig et fladt, landligt stykke jord til sin højskole, og han så en mulighed for en sådan placering, da godsejer Saxtorph på Sophienborg kontaktede ham efter at have deltaget i et møde på et Hotel København i Hillerød, som omhandlede planerne om en højskole i Hillerød. En helt nybygget højskole var hans drøm, og den blev

siden realiseret i Ullerød, på det, som en af skolens unge lærere, Sigfred Munch, kaldte "den danskeste af alle højskoler".

Da Begtrup nåede pensionsalderen og overdrog højskolen til sin søn Frederik, bosatte han sig i et lille nybygget hus på højskolens grund mellem højskolen og kirken. Huset kom naturligvis til at hedde *Æbelholt*.

Højskolen stifter Ullerød Brugs

Ullerød Brugs ligger i Ullerød, hvor herredsskellet mellem Frederiksborg Slots og Ullerøds jord gik i gamle dage – og vejen delte sig netop her i to veje mod henholdsvis Harløse og Frederiksværk.

Ullerød Brugs kom ikke til at ligge her ved et til-

Ullerød Brugs ligger, hvor vejen deler sig i Harløsevej og Frederiksværksgade. 1906. Museum Nordsjælland.

fælde. Holger Begtrup fortæller nemlig i sine erindringer, at det var hans håb, at der omkring højskolen skulle udvikle sig en hel lille by – som der oftest gjorde rundt om klostrene i gamle dage. Han hjalp selv det hele på vej og lod sin allernærmeste medarbejder på højskolen, Ole Jensen, stifte Ullerød og Omegns Brugsforening i 1906 for at sælge gode varer til en billig pris.

Ullerød Brugs ligger på nøjagtig samme sted endnu i dag, men har dog vokset sig betydeligt større. Den lille bygning, det hele startede med, blev hurtigt et vigtigt omdrejningspunkt i Ullerød og en aktiv del af byens fælles liv og rytme. Den position har Ullerød Brugs stadig.

Her ved herredsskellet mellem slottets marker

og Ullerøds jorde, lå før Brugsens bygning, et lille vangehus, hvor vejen, som kaldtes Ventegodtgyden, splittede sig op i to.

Det gamle kort fra 1766 viser tydeligt vangehuset. Huset hedder *Ventegodts Hus*. Det er stort set det eneste, der er markeret på kortet, bortset fra vejen og de seks gårde i Ullerød. Vejen, der altså dengang hed Ventegodtgyden, fortsatte lidt til højre, efter at have delt sig i to, ud mod det gamle Ullerød.

Vi ved desværre ikke ret meget om, hvad navnet *Ventegodts Hus* betyder, men vi kan konstatere, at navnet faktisk findes mindst fem andre steder i landet – alle lige uden for en større by – København, Vejle, Ringsted, Køge og Horsens. Kan der være tale

*Ullerød Kirke 1976.
Foto: Anne Sophie
Rubæk Hansen.
Lokalarkivet
Alsønderup-Tjæreby.*

Frederiksborg Frimenighedskirke. I dag Ullerød Kirke. 1900-1923. Fotograf ukendt. Lokalkivet Alsønderup-Tjæreby

om "et godt sted at vente" på et eller andet? Eller stammer det fra det nedertyske ord "*Wentegut*" – som betyder salgsgods. Navnet "*Wentegut*" blev i Tyskland brugt om nedertyske købmænd, som handlede med letfordærlige varer – såsom sild, øl og vin.

Ullerød Kirke – i højskolens have

Ullerød Kirke er tegnet af Skagensarkitekten Ulrick Plesner og bygget i 1909. Kirken er også en direkte konsekvens af Holger Begtrup's højskole i Ullerød. Gudstjenester var en naturlig del af højskolelivet, og behovet for en kirke opstod derfor også snart, eftersom højskolen blev et kulturelt kraftcenter i om-

rådet.

Den østlige del af højskolens grund blev den første del af den nuværende kirkegrund, og efterfølgende fik kirken testamenteret et stykke jord, der stødte op til denne mod øst. Kirken er bygget alene for indsamlede midler og hjælp fra hovedsagelig frivillige med tilknytning til højskolen. Den fungerede som frimenighedskirke helt frem til 1971, hvor den blev foræret til folkekirken som gave.

Kirken er stilmæssigt inspireret af den kristne basilika-form og ret beskedent bygget, som en stald (symboliserer bondebevægelsen) eller et forsamlingshus (symboliserer den folkelige vækkelse) og kun klokkestablen (symboliserer kirke

og højtid) viser, at der er tale om en kirke. Straks man kommer indenfor, fornemmer man stemningen af hjemlighed, historie og højtid. Søjlernes styrke og de bærende tøndehvelvs flade konstruktioner gør begrebet bredde til mere end en dimension af rummet. Kirkens gamle indgangsparti, der har form som en basilika-portal med to søjler, er nu blokeret. Indgangen lå oprindeligt mod nord, og mod syd var de store vinduer forsynet med fløjddøre, således at man kunne åbne op til den tilstødende græsplæne, hvor man ved stævner på højskolen kunne sidde udenfor og deltage i gudstjenesten. Der er nu planer om en restaurering af kirken, så der igen bliver indgang til kirken

fra nordsiden.

Holger Begtrup og Fru Johanne Begtrups spektakulære gravsten med et oldtids- eller vikingetids-skib med Grundtvig-teksten "Saa rejse vi til vort fædreland, der ligger ej dag i dvale", ses ved den brede hovedsti foran kirkens gamle indgang. I umiddelbar nærhed ses gravstenen for deres datter Elisabeth Begtrup, som i mange år drev en meget populær friskole for småbørn på højskolen kaldet 'Bettes skole'.

Det gamle Wlueroth – det nye Ullerøds rod og identitet

Det gamle Ullerød er i opbrud - der bygges som

Til venstre: Holger Begtrups gravsten, Ullerød Kirkegård. 2019.

Til højre: Elisabeth "Bette" Begtrups gravsten, Ullerød Kirkegård. 2019.

aldrig før. Hillerød by har ustandseligt vokseværk og kan efterhånden kun vokse mod syd eller vest, og Ullerøds historie er nær ved at blive glemt. Den gamle landsby er dog stadig strukturmæssigt nogenlunde intakt på begge sider af åen, som de fleste dog aldrig har set, fordi den er rørlagt det meste af vejen. Kirken, højskolen, Brugsen, skolen, nogle af de gamle huse, landbrugsskolen og møllen er der heldigvis alle sammen endnu. Det gælder også fortællingen om Ulv van Jærns grav, som må formodes at have lagt navn til Ullerød i tidernes morgen. Forhåbentlig kan det gamle Ullerød i lang tid fremover fungere i det nye, moderne Ullerød som den rod, de nye og gamle bydele i Ullerød vokser ud fra.

*Elever fra Bettes skole på
Frederiksborg Højskole.
1920.
Fotograf ukendt.
Lokalarkivet
Alsønderup-Tjæreby.*

Noter

1. Resen 1994, s. 73.
2. Museum Nordsjælland Sagsnr. NFHN 1166.
3. Boberg 1932, s. 21.
4. Lukman 1941, s. 3ff.
5. Lukman 1941, s. 91-92.
6. Lukman 1941, s. 93.
7. Museum Nordsjællands Sagsnr. NFHA 2424.
8. https://da.wikipedia.org/wiki/Sverre_Sigurds-son. [senest tilgået den 20.9.2019].
9. Æ.B. tekst nr. 3, s. 93.
10. [http://denstoredanske.dk/Danmarkshistorien/Kirker_rejses_alle_vegne/Valdemarstiden_\(1157-1241\)/Danernes_bedrifter._Historieskrivning](http://denstoredanske.dk/Danmarkshistorien/Kirker_rejses_alle_vegne/Valdemarstiden_(1157-1241)/Danernes_bedrifter._Historieskrivning) [senest tilgået den 20.9.2019].
11. Æ.B. nr.57, s. 253.
12. Larsen 1956, s. 71 ff.
13. Larsen 1956, s. 71ff.
14. <https://natmus.dk/historisk-viden/danmark/nationalstaten-1848-1915/faedreland-og-folkeliv/hoejskolebevaegelsen/> [senest tilgået den 20.9.2019].
15. Begtrup 1929 bd.II, s.97-102.
16. Begtrup 1924.
17. Olrik, Axel. 1912. Foredrag på Frederiksborg Højskole.
18. Schütte 1942, s. 81.
19. <https://kalliope.org/da/text/folkeviser2018041018> [senest tilgået den 20.9.2019].
20. Schütte 1942, s. 81-82 ff.
21. Arup 1925, s. 64.
22. Begtrup 1929, bd. II s. 111.
23. Begtrup 1929, bd. II s. 184.
24. Begtrup 1929.
25. <https://docplayer.dk/7601554-Frederiksvaerksgade-vejhistorie-og-bebyggelse.html>, - samt Hillerødbogen s.337, [senest tilgået den 20.9.2019].
26. https://navn.ku.dk/maanedens_navn/vente-godt [senest tilgået den 20.9.2019].
27. Begtrups levned.
28. <https://www.ullerodkirke.dk/> [senest tilgået den 20.9.2019].
29. Mariegård 1995, s. 60-62.

Tak

Tak til Lokalhistorisk Arkiv for Alsønderup og Tjæreby Sogne.

Litteraturliste

- Aarsleff, E. 2018: Nyt blod i Nordsjælland for 5000 år siden? *Alle Tiders Nordsjælland, Museum Nordsjællands Årbog 2018*, s. 65-80.
- Arup, E. 1925: *Om danskernes oprindelse*.
- Begtrup, H. 1924: *Axel Olriks breve til Holger Begtrup*. Gyldendal. København.
- Begtrup, H. 1929: *Holger Begtrups levned I-II*.
- Boberg, I. M. 1932: *Sagn og Overleveringer om Oldtidshøje*.
- Esrums Klosters Brevbog*. 2002: Thomsen, B. m.fl. (udg.) Skrifter til kildehistoriske oversættelser.
- Grundtvig, S. 1882: *Danske folkeviser i udvalg*.
- Jensen, S. Haugstrup (red.) 1970: *Grundtvigs Højskole. Frederiksborg. 1895-1970*. Udgivet af Elevforeningen.
- Kramer, F.E. 2012: Hvideslægtens gårde og gods i Nordsjælland. *Nomus* 2012, 3.

- Larsen, H. 1956: Lidt om Ullerødgaard og dens beboere 1799-1928. *Kultur og Folkeminder*. Nordsjællandsk Museumsforening, s. 71-78.
- Lukman, N.C. 1941: *Didreks saga og Theoderiks historie*. København.
- Lukman, N. C. 1942: *Skjoldunge und Skilfinge, Hunnen- und HerulerKönige in ostnordischer Überlieferung*
- Mariegaard, A. 1995: *Højskole i Hillerød i Hundrede År*. Lokalhistorisk Forening i Hillerød.
- Olrik, A. 1903: *Danmarks hortedigtning*.
- Olrik, H. 1908: *Absalon I. København*.
- Olrik, H. 1912: *Abbed Vilhelm af Æbelholt*.
- Olrik, H. 1912: *Abbed Vilhelm af Æbelholt: Nordsjællands Helgen: Foredrag paa Frederiksborg Højskole d. 27. September 1912*.
- Pio, I. 1989. *Nye veje til folkevisen*. Gyldendal.
- Resen, H.P. 1994: *Atlas Sjælland IA og IIIQR. Som helhed og landdistrikterne samt Køge og Frederiksborg og Slangerup*. Hertig, H. (udg.) Odense Universitetsforlag.
- Rosenberg, A. 2006. *Ullerødbyen. Nomus*, 206, 3.
- Schütte, G. 1942: *Skjoldungsagnene i ny læsemåde*. Danske studier.
- Uhrskov, A. 1959: Holger Begtrup 1859-1959. *Grundtvigs højskole 1959. Frederiksborg. Æbelholt Klosters Brevbog* 2013. Kramer, F. E. m.fl. (udg.) Det danske sprog- og litteraturselskab.

Hjemmesider

- https://da.wikipedia.org/wiki/Sverre_Sigurdsson. [senest tilgået den 20.9.2019].
- [http://denstoredanske.dk/Danmarkshistorien/Kirker_rejses_alle_vegne/Valdemarstiden_\(1157-1241\)/Danernes_bedrifter._Historieskrivning](http://denstoredanske.dk/Danmarkshistorien/Kirker_rejses_alle_vegne/Valdemarstiden_(1157-1241)/Danernes_bedrifter._Historieskrivning). [senest tilgået den 20.9.2019].
- <https://kalliope.org/da/tekst/folkeviser2018041018> [senest tilgået den 20.9.2019].
- <https://natmus.dk/historisk-viden/danmark/nationalstaten-1848-1915/faedreland-og-folkeliv/hoejskolebevaegelsen/>. [senest tilgået den 20.9.2019].
- https://navn.ku.dk/maanedens_navn/ventegodt. [senest tilgået den 20.9.2019].
- <https://www.ullerodkirke.dk>. [senest tilgået den 20.9.2019].